

Hrvatska predvodi regiju u strateškom EU projektu za očuvanje mora, voda i razvoj inovacija

Ovo je povijesna prilika i jedno od najznačajnijih priznanja koje je hrvatski znanstveno-inovacijski sustav ikad dobio. Ovim projektom Hrvatska je iz sudionika prešla u poziciju europskog lidera u području voda, mora i inovacija, te stekla izravan pristup ključnim alatima, znanju, partnerstvima i financiranju.

ZADAR, 30. 1. 2026. – Hrvatska je postala regionalno središte europske EIT Water zajednice znanja i inovacija, jednog od najvećih projekata Europske unije (EU) za zaštitu mora, voda i razvoj plave ekonomije, istaknuto je danas na događanju održanom na Sveučilištu u Zadru. Ovo je prvi puta da Hrvatska preuzima ulogu regionalnog koordinacijskog centra unutar zajednice Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT), što je veliko priznanje domaćem znanstveno-inovacijskom sustavu u europskom kontekstu. Danas predstavljen regionalni su-lokacijski centar Jadransko-jonske regije (CLC South) koordinirat će Institut Ruđer Bošković (IRB) i Digitalni inovacijski centar Innovamare (DIH Innovamare).

Događaj u Zadru okupio je predstavnike Europske komisije, Europskog parlamenta, hrvatske Vlade, akademske zajednice i inovacijskog sektora. U uvodnim obraćanjima snažnu podršku projektu iskazali su **Dubravka Šuica**, europska povjerenica za Mediteran, **Iva Ivanković**, izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske i državna tajnica u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, **Karlo Ressler**, zastupnik Europskog parlamenta, **Šime Erlić**, gradonačelnik Grada Zadra, **Robertino Dujela**, zamjenik župana Zadarske županije te zamjenica veleposlanika Kraljevine Danske u RH **Anne Zachariassen**.

Uz svečano predstavljanje inicijative i uloge Hrvatske, održan je i panel o međuresornoj podršci inovacijama u području voda i plavog gospodarstva, na kojem su sudjelovali ključni predstavnici resornih ministarstava **Luka Novosel**, glavni savjetnik ministrice regionalnog razvoja i fondova EU, **Elizabeta Kos**, ravnateljica uprave iz Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, **Hrvoje Meštrić**, ravnatelj uprave u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih te **Damir Šoštarić**, ravnatelj uprave u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.

Čak 150 milijuna eura za zaštitu mora, voda i poticanje plave ekonomije!

Vrijednost cijelog **EIT Water** projekta iznosi **150 milijuna eura** tijekom 6 godina, a okuplja 50 osnivačkih partnera iz 24 europske zemlje. Nositelj konzorcija je **Sveučilište Aarhus iz Danske**, a partneri uključuju vrhunske znanstvene institute, sveučilišta, startupove, javne institucije i privatni sektor među kojima su Fraunhofer Institut (Njemačka), Aqua Publica Europea (Belgija), National Technical University of Athens (Grčka), Universitat Politècnica de València (Španjolska), VITO (Belgija) te druge ugledne institucije.

Južni su-lokacijski centar obuhvaća 10 zemalja jadransko-jonske i mediteranske regije, uključujući Italiju, Grčku, Sloveniju, Crnu Goru, Srbiju, Albaniju, Cipar, i druge. **Predviđeno je da sjedište centra bude u Zadru, s operativnim centrima u Šibeniku, Splitu, Rijeci i Dubrovniku.** Cilj centra je povezivanje znanosti, gospodarstva i javnog sektora radi razvoja konkretnih rješenja za izazove poput **nestašice vode, degradacije morskih ekosustava, poplava, suša i gubitka bioraznolikosti.**

Nova faza za Hrvatsku: iz sudionika u lidera

Preuzimanjem koordinacijske uloge Hrvatska prelazi iz pozicije sudionika u poziciju **lidera europskih inovacijskih procesa u području voda i mora**. Projekt otvara mogućnosti za **nova ulaganja** u istraživanja, zapošljavanje u sektorima visoke dodane vrijednosti te jačanje startupa, malih i srednjih poduzeća koja razvijaju tehnologije za more, vodu, okoliš i energetiku. Prema procjenama partnera, hrvatske bi institucije **mogle prioritetno** sudjelovati u projektima usmjerenima razvoju pametnih senzora za praćenje kakvoće mora, digitalnom upravljanju obalnom infrastrukturom te inovativnim rješenjima kružnog gospodarstva u turizmu i akvakulturi.

CLC South zamišljen je kao „živi laboratorij“ za pilot-projekte te prostor za suradnju znanstvenih institucija, ministarstava, lokalne samouprave i privatnog sektora, u skladu s Europskim zelenim planom i Strategijom za plavu ekonomiju. Projekt dodatno jača ulogu znanosti i obrazovanja, **omogućujući mladim istraživačima uključivanje u europske mreže inovacija**, dok **gradovima i lokalnim zajednicama otvara pristup europskim fondovima** i strateškim partnerstvima te povećava otpornost na klimatske promjene.

Snažna institucionalna podrška

Iza uspjeha hrvatske uloge u projektu EIT Water stoji **snažan tim domaćih institucija i gradova** koje zajednički grade most između znanosti, inovacija i lokalne zajednice. Uz partnere iz znanosti, akademije i privatnog sektora, ključnu podršku osiguravaju **gradovi Zadar, Šibenik, Rijeka, Split i Dubrovnik**.

Uvodni govori, predstavljanja i međuresorna panel-rasprava u Zadru jasno su pokazali da EIT Water označava **prekretnicu za Hrvatsku** koja prelazi u **poziciju lidera i kreatora europskih inovacijskih inicijativa**. U zemlji čije su tisućljetne zajednice vezane uz vodu, more i obalu, ovo je povijesna prilika za strateški zaokret prema održivosti, znanju i novoj generaciji plavih tehnologija.

Kako je istaknuto tijekom događaja, bez znanosti i obrazovanja nema uspješnog gospodarskog razvoja, a bez inovacija nema sigurnosti za buduće generacije. EIT Water i uloga Hrvatske u njemu dokazuje da Europa tu poruku shvaća ozbiljno. A sada ju vodi i iz Hrvatske.

IZJAVE ZA MEDIJE:

- **Dubravka Šuica, Europska povjerenica za Mediteran:** „EIT Water još je jedan snažan dokaz da Hrvatska nije tek sudionik u strateškim europskim inicijativama, već preuzima liderstvo. U vremenu kada su inovacije, održivost i otpornost ključne riječi europskih politika, ovaj projekt pokazuje da znamo povezati znanost, gospodarstvo i lokalne zajednice u konkretne razvojne modele. Koordinacija jadransko-jonskog centra iz Hrvatske važan je korak za naš međunarodni položaj, ali i za sve naše građane koji od Europe s pravom očekuju vidljive i korisne rezultate.“
- **doc. dr. sc. Iva Ivanković, izaslanica predsjednika Vlade RH i državna tajnica, MZOM:** „Posebno nas veseli što će Republika Hrvatska voditi prvi kolokacijski centar u ovom dijelu Europe, kao i činjenica da je naš najveći javni znanstveni institut, Institut Ruđer Bošković, zajedno s DIH Innovamareom, koordinator ovog važnog centra.“
- **Karlo Ressler, zastupnik u Europskom parlamentu:** „Pozicioniranje Hrvatske kao regionalnog središta EIT Watera snažan je signal političkog povjerenja Europske unije u sposobnost Hrvatske da preuzme vodeću ulogu u oblikovanju politika vezanih uz Jadran i Mediteran. Projekt istodobno otvara pristup europskim fondovima i strateškim partnerstvima te jača povezanost znanosti, inovacija i lokalnih zajednica u suočavanju s klimatskim i okolišnim izazovima.“

- **Šime Erlić**, gradonačelnik Zadra: "Regionalni centar EIT WATER u Zadru međunarodno je priznanje ne samo hrvatskoj znanosti, nego i gospodarstvu. Našem gradu koji je središte hrvatskog pomorstva, turizma i ribarstva pruža se jedinstvena prigoda biti u središtu razvoja inovativnih rješenja za naše ključne izazove koja jamče održivost i primjenu novih generacija plavih tehnologija."
- **Robertino Dujela**, zamjenik župana, Zadarska županija: „Smještanje regionalnog centra EIT Watera u Zadarskoj županiji predstavlja veliko priznanje i priliku za razvoj. Centar će otvoriti nove mogućnosti za projekte, zapošljavanje i korištenje europskih fondova, donoseći konkretne koristi svim gradovima, općinama i stanovnicima regije."
- **prof. dr. sc. Josip Faričić**, rektor Sveučilišta u Zadru „Sudjelovanje u ovom strateškom projektu jača ulogu Sveučilišta u Zadru kao snažnog akademskog središta, povećava znanstvene i obrazovne kapacitete te pruža profesorima i studentima konkretne mogućnosti za uključivanje u europske mreže inovacija i suradnje."
- **dr. sc David M. Smith**, ravnatelj IRB-a: „Institut Ruđer Bošković donosi vrhunsku znanstvenu ekspertizu i infrastrukturu. S našim znanstvenicima, laboratorijima i istraživačkim brodovima spremni smo povezati znanost s praktičnim rješenjima za more i okoliš."
- **Mateo Ivanac**, predsjednik Upravnog odbora DIH Innovamare: „Kroz DIH Innovamare smo stvorili snažnu mrežu koja okuplja znanstvenike, poduzetnike i institucije s ciljem razvoja pametnih rješenja za more. Cilj je stvoriti nova radna mjesta i podrži razvoj malih i srednjih poduzeća, inovacija i tehnologija s konkretnom primjenom u rješavanju problema s kojima se suočava regija."

CLC South je kolokacijski centar Jadransko-jonske regije u sklopu europske inicijative EIT Water, koji povezuje znanost, gospodarstvo i javni sektor u jadransko-jonskoj i mediteranskoj regiji radi razvoja inovacija za zaštitu mora i voda te održivi razvoj plave ekonomije. Sjedište centra predviđa se u Zadru, uz operativne centre u više obalnih gradova. Centar okuplja ukupno 24 partnera iz znanstveno-istraživačkog, poslovnog i javnog sektora, čineći snažnu regionalnu mrežu znanja, inovacija i primjene. Među znanstvenim institucijama sudjeluju Institut Ruđer Bošković, Institut za vode Josip Juraj Strossmayer, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Hidrografski institut, Sveučilište u Zadru, Sveučilište u Dubrovniku, Pomorski fakulteti u Rijeci i Splitu te Sveučilište Aristotel iz Grčke. Poslovni sektor predstavljaju tvrtke i inovacijske organizacije poput Cromarisa, Tankerske plovidbe, DIH Innovamarea, maritimnog inovacijskog klastera Marinn, Zelene energije, Smart Watera, Sea Crasa, proizvođača školjaka Zadarske županije, Hermosana iz Crne Gore te talijanske Union Camere del Veneto. Partnerstvo dodatno jača i javni sektor, u kojem sudjeluju Grad Zadar, Zadarska županija, Općina Bar iz Crne Gore te Regija Kreta iz Grčke, osiguravajući snažnu poveznicu između znanosti, gospodarstva i javnih politika u cijeloj jadransko-jonskoj regiji.

O Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (EIT) i EIT Water: EIT jača sposobnost Europe za inovacije rješavanjem globalnih izazova i razvijanjem poduzetničkih talenata koji stvaraju održivi rast i kvalificirana radna mjesta. Kao tijelo EU i sastavni dio programa Horizon Europe, EIT podržava paneuropska partnerstva – tzv. Zajednice znanja i inovacija – koje povezuju tvrtke, sveučilišta i istraživačke centre. Zajednice nude obrazovanje iz poduzetništva, podršku za pokretanje i ubrzanje poslovanja te inovacijske istraživačke projekte diljem Europe. Očekivani rezultati EIT Watera do 2033.: 247 inovacija i 58 startupa bit će plasirano na tržište, 26 novih startupova bit će stvoreno kroz inovacijske aktivnosti, a 126 inovacija će ostvariti prihode od prodaje. Predviđa se podupiranje oko 1380 startupova i scale-upova, a istovremeno će se izbjeći ekonomske gubitke uzrokovane degradacijom ekosustava.